

HARIDUSVALDKONNA ARENGUKAVA JA NOORTEVALDKONNA ARENGUKAVA JUHTKOMISJON KOOSOLEKU PROTOKOLL

8.05.2026 nr 1.1-7/26/11

Koosoleku toimumise aeg: 24.04.2026 nr 7

Algus kell 11.00, lõpp kell 13.07

Juhatas: Triin Laasi-Õige

Protokollis: Meelis Aunap

Osa võtsid: Annikki Aruväli (KUM), Aule Kink (EKJÜ), Ave Schultz (RAM), Brit Rammul (Töötukassa), Elis Ramst (ENL), Häli Allas (SIM), Jane Marmor (KLIM), Kalle Kalda (Ametiühingute Keskliit), Kirsti Melesk (MKM), Maris Mälzer (SOM), Marko Udras (Kaubandus-Tööstuskoda), Mikk Lõhmus (REGIO), Raul Aron (ETKL), Mario Mäeots (valdkondlik ekspert), Ede Schank Tamkivi (valdkondlik ekspert), Kadri Täht (valdkondlik ekspert), Uku Varblane (valdkondlik ekspert), Anne Kivimäe (valdkondlik ekspert), Vallo Koppel (HTM), Kairi Kaldoja (HTM), Renno Veinthal (HTM), Henry Kattago (HTM), Heili Griffith (HTM), Keit Parts (HTM), Anu Lihtmaa (HTM), Ülle Matsin (HTM).

Puudusid: Laidi Surva (JDIGI), Inga Kõue (Riigikantselei), Kaja Sarapuu (Eesti keelenõukogu), Tauno Asuja (EPIK), Rait Pihelgas (ELVL), Ain Tõnisson (valdkondlik ekspert), Emõke Sogenbits (valdkondlik ekspert).

Kutsutud: Teele Jakobson (VeniVidiVici), Kristina Masen (Eesti Noorsootöötajate Kogu), Kärt Kaasik Aaslav (EÜL), Tristan Eriste (Eesti Õpilasesinduste Liit), Heilo Altin (Eesti Teadushuvihariduse Liit), Annika Kallasmaa (Noorteühing Eesti 4H), Margit Mikk (Eesti Kunstikoolide Liit).

PÄEVAKORD

1. Ülevaade 2025. a tulemustest HAK-NAK tulemusvaldkonna aruande põhjal
2. Ülevaade EL rahastamisperioodi 2028-2034 riigiplaani koostamisest, sh HTMi ettepanekutest
3. HAK ja NAK vahehindamiste esialgse plaani tutvustus

HTMi kantsler Triin Laasi-Õige tegi koosolekule sissejuhatuse. Tegemist on juhtkomisjoni seitsmenda koosolekuga. Tutvustati uut liiget asekancler Vallo Koppelit. Triin rõhutas, et juhtkomisjoni roll ei ole tingimata ministeeriumi suundumustega nõustumine, vaid arutelude kaudu fookuse teravdamine ja „pimedate“ kohtade esiletõstmine. Seetõttu kutsus ta osalejaid üles aktiivselt kaasuma, keskenduma küsimustele, kriitikale ja ettepanekutele, mis aitaksid edasisi otsuseid paremaks teha.

1. 2025. a haridus- ja noortevaldkonna tulemused ja väljakutsed tulemusvaldkonna aruande põhjal.

Keit Parts HTMi strateegia- ja finantsosakonnast tegi juhtkomisjonile ettekande haridusvaldkonna 2025. aasta olulisematest tulemustest ja väljakutsetest. Ühtlasi rõhutades, et aruande vorm ja maht on riigiülese planeerimisprotsessi lihtsustamise tulemusel muutunud, kuid sisu kontsentratsioon on pigem kasvanud.

Keit kirjeldas keskkonda, milles haridus- ja noortevaldkond 2025. aastal toimis, rõhutades julgeolekupingeid ja globaalse majandusliku ebastabiilsuse mõju eelarvevõimekusele ning tõstes esile tehisintellekti kui nii riske kui võimalusi pakkuva teguri. Haridusvaldkonna edusammudena nimetas ta eestikeelsele haridusele ülemineku jõudmist praktilisse elluviimisse, alushariduse reformi rakendamist, kutseharidusreformi, sh rakendusliku gümnaasiumiõppe käivitamist ning mitteformaalse õppe arvestamise võimaldamist tasemeõppes. Samal ajal tõdes ta, et mitmed struktuursed probleemid ja väljakutsed püsivad: madala haridustasemega noorte osakaal ei vähene piisavalt, õpetajate töökoormus ja palgatase tekitavad jätkuvaid pingeid, demograafilised muutused survestavad koolivõrku optimeerima ning õppijate ja õpetajate rahulolu paraneb aeglasemalt, kui seatud sihttasemed ette näevad. Noortevaldkonnas tõi ta esile toetuste korrastamise, kuid rõhutas, et NEET-noorte probleem jääb üheks keerukamaks ja pikaajalisemaks väljakutseks.

Küsimused ja arutelu:

Ede Schank Tamkivi avas arutelu küsimusega spetsialistide puuduse kohta IKTs, inseneerias, tervishoius ja hariduses. Teda huvitas, millised on tegelikud vajadused ning kas senised poliitikameetmed on piisavad, et pakkumist vajadusega kooskõlla viia.

Renno Veinthal (HTM) vastas, et tehnikavaldkonna spetsialistide puudus ei ole lühiajaline nähtus, vaid juba pikaajaline struktuurne probleem Eesti majanduses ja haridussüsteemis. Ta viitas inseneriakadeemia kohta tehtud Riigikontrolli auditile, mille järeldus oli, et sekkumised on tulnud pigem hilja, samas on hakanud viimastel aastatel juba nähtavat mõju avaldama. Tema sõnul näitavad kõrgkoolide andmed, et huvi inseneeria ja tehnikaalade vastu on selgelt kasvanud, vastuvõtumahud on suurenenud ning eriti oluline on väljalangevuse vähenemine esimesel õppeaastal. IKT valdkonna puhul selgitas ta, et tehisintellekti laiem kasutuselevõtt muudab tööjõuvajaduse struktuuri: mõnede profiilide vajadus (eelkõige nooremarendajad) ei kasva enam samas tempos. Tervishoiu osas elanikkonna vananemine teeb tööjõuvajaduse kasvu vältimatuks ning vastuvõtte on koostöös Sotsiaalministeeriumiga ja tervishoiu sektoriga ka suurendatud, kuigi pikaajaline katvus ilmselt ei ole veel täielikult tagatud. Kokkuvõtvalt nendes valdkondades näeme positiivseid trende.

Ede Schank Tamkivi küsis seejärel täpsustavalt, kas haridusvaldkonnas õpetajate vajaduse prognoosimisel on arvestatud võimalusega, et tehisintellekt võib tulevikus vähendada õpetajate töömahtu või muuta õpetaja rolli selliselt, et vajadus õpetajate järele väheneb.

Vallo Koppel (HTM) vastas, et kuigi tehisintellekti areng on väga kiire ja kohati raskesti ettearvatav, ei ole alust eeldada õpetaja rolli kadumist. Tema hinnangul tuleb AI-d käsitleda eelkõige õpetaja tööd toetava vahendina, mis võib aidata vähendada rutiinseid ülesandeid ja vabastada aega sisuliseks pedagoogiliseks tööks. Õpetaja professionaalne otsustusvõime, suhtlemisoskus ja kasvatustlik roll ei ole tehnoloogiaga asendatavad.

Triin Laasi-Õige täiendas Vallo Koppeli mõtet selgitades, et ministeeriumis on töös õpetaja tööülesannete ülevaatamine, mille eesmärk on vähendada õpetajate koormust ja eristada selgemalt õpetaja põhifunktsioonid muudest ülesannetest. Ta märkis, et tehisintellekti rakendamisel nähakse õpetajaid selge sihtrühmana ning koostöös haridustehnoloogide ja TI Hüppe SA-ga otsitakse lahendusi, mis toetaksid õpetajate tööd, mitte ei lisaks neile koormust.

Annikki Aruväli (KUM) tõstatas õppeprotsessis osalejate rahulolu teema, küsides, kuidas on hinnatud väidet, et rahulolu on küll paranenud, kuid jääb sihttasemest kaugemale. Teda huvitas, millised tegevused on seni positiivset mõju avaldanud ja millised sammud on kavandatud, et jõuda soovitud tasemeni.

Ülle Matsin (HTM) selgitas, et õppijate rahulolu ja heaolu ei ole ühe üksiku meetme või

projekti küsimus, vaid kompleksne süsteemne probleem. Tema sõnul on see tihedalt seotud õpetajate pädevuse, st ettevalmistuse ja täiendõppe kvaliteedi, koolijuhtimise ja -kultuuri, hindamissüsteemide ning õpikeskkonna tervikuga. Ta rõhutas, et ministeerium liigub suunas, kus õpetajate esma- ja täiendõppe arendamine, koolijuhtide pädevuse tõstmine ja hindamise põhimõtete uuendamine tuginevad koostöös ülikoolidega teadusuuringutele ning on omavahel kooskõlas. Oluline on ka koolipõhise seiresüsteemi juurutamine, et koolijuht näeks tegevusnäitajate andmete pealt juba varakult, kui tekib sekkumisvajadus. Veel üks oluline aspekt on liikumine, liikumisvõimalused ja vastavate hoiakute kujunemine, mis mõjutab samuti rahuolu. Palju erinevaid tegureid, millega tuleb tegeleda.

Annikki Aruväli küsis täpsustavalt, kas hindamissüsteemide uuendamise käigus kaasatakse ka teisi ministeeriume ja eksperte, eriti kultuuri- ja loovvaldkonda, kus hindamise loogika erineb oluliselt nt reaalinest.

Ülle Matsin kinnitas, et kaasamine on kavandatud ja et hindamise arendamine toimub teaduspõhiselt ning etapiviisiliselt. Ta märkis, et mõningaid muudatusi on võimalik rakendada ka enne õppekavade reformi lõppu, kui valdkondlik valmisolek on olemas ja osapooled on muudatustega nõus.

Annikki Aruväli kinnitas Kultuuriministeeriumi valmisolekut olla selles protsessis sisuline partner ning toetada valdkondadega suhtlust ja ühtsete sõnumite kujundamist.

Anne Kivimäe tõstatas küsimuse NEET ja madala haridustasemega noorte põhjuste kohta, küsides, kas probleemi tausta on piisavalt süvitsi analüüsitud. Samuti huvitus ta, kuidas tööjõuvajaduste prognoosimisel võetakse arvesse muutunud julgeolekuolukorda ja sellest tulenevaid uusi vajadusi.

Triin Laasi-Õige selgitas, et julgeolekuvaldkonna vajadused on varasemates prognoosides olnud pigem alakaetud, kuid nüüd teadlikult prioriteediks tõstetud. Ta kirjeldas samme (sh OSKA koordineerimiskogus), mida tehakse üld- ja kutsehariduses ning koolijuhtide kriisivalmiduse suurendamiseks, rõhutades, et haridussüsteemil on tõesti julgeoleku tugevdamisel laiem roll, kui vaid erialade õpetamine. Ettevalmistamisel on juba nt uued riigikaitse suunalised kutsehariduse õppekavad.

Heili Griffith (HTM) avas madala haridustasemega ja NEET-noorte temaatikat noortevaldkonna vaatenurgast. Ta selgitas, et sageli on tegemist mitme riskiteguri koosmõjuga ja kompleksprobleemidega, sealhulgas vaimse tervise probleemide, välispäritoluga, katkestatud haridustee ja nõrga seotusega kogukonnaga. Ta pidas oluliseks varajast märkamist, kohalike omavalitsuste rolli, mobiilse noorsootöö arendamist ning esimese töökogemuse võimaldamist, näiteks malevaprogrammide kaudu. Koostööd tehakse MKMiga – noorte heaolu spetsialistid, kellel on olemas andmed NEET staatuses noorte kohta. ESF rahastusel toetatakse nii NEET noori (sh läbi mobiilse noorsootöö) kui ka juba ennetatakse sellesse olukorda sattumist. Oluline on ka kogukonna roll, et noor ei kaoks sealt ära.

Ülle Matsin täiendas, et õppimiskohustuse reformi keskne eesmärk on tuua noored süsteemi varem ning vältida olukorda, kus noor kaob pärast põhikooli haridussüsteemi nõ radarilt. Oluline on just varane õpitõrgete märkamine põhikoolis. Tema sõnul on võtmetähtsusega koolide ja noorsootöö koostöö ning probleemide märkamine juba esimeses kooliastmes, et noor ei jääks oma probleemidega üksi ega hakkaks nõ eemale hoidma, mis viib NEET staatusesse kukkumiseni. Eestis taoline koostöö paraku pole üldse levinud praktika, tahame seda muuta.

Triin Laasi-Õige: märkamise kontekstis on olulised ka andmed, mis täna võimaldavad meile tagasisivaadet või tänast seisust. Tunneme aga puudust andmepõhisest strateegilisest ettepoole vaatamisest, mistõttu oleme kogu aeg nõ kiirreageerimisel. Õppimiskohustuse reform toob süsteemi jaoks kaasa täiesti uue vaate – noored, kes varem lihtsat nõ kadusid pildilt ära, tulevad meie jaoks rohkem radarile. See andmepõhisus peab toetama ka koolijuhti ja koolipidajat. Oleme selleks kavandanud süsteemseid tegevusi uue perioodi riigiplaanis, millest tuleb juttu järgmise punkti all.

Aule Kink (Eesti Koolijuhtide Ühendus) tõi esile mitu teemat. Kuigi noorte heaolu spetsialistide roll on oluline, ei pruugi see väikestes omavalitsustes olla piisavalt paindlik ega tõhus, sest nende roll on liiga piiratud. Samuti juhtis ta tähelepanu sellele, et mitteformaal- ja formaalõppe lõimimine on nüüd küll õigulislikult võimalik, kuid praktikas koolidele keeruline

ja ressursimahukas. See on toodud välja positiivsena, mis ta ka on, aga samas võiks tuua esile ka väljakutsena. Eestikeelsele õppele ülemineku suur väljakutse on endiselt õpetajate puudus üleminekukoolides, mis tuleks märkida eraldi väljakutsena. Ta mainis ka, et mitmed uuringud näitavad, kuidas meie noored teevad palju valesid valikuid ning ehk tuleks sellega seoses parendada karjäärinõustamist koolides. Töötukassa karjäärispetsialistid teevad koolides head tööd ning neid võiks kasutada koolides rohkem selle asemel, et mõelda, kuis õpetajatele anda juurde ülesandeid.

Triin Laasi-Õige nõustus nende tähelepanekutega ja märkis, et nt mitteformaal- ja formaalõppe loimimiseks on meil välja töötatud juhend, kuid see on hetkel koolides alles nõ testimisel, kas on piisavalt abiks. OSKA-l on väga häid materjale karjäärinõustamiseks, mida saab teha õpetajatele kättesaadavaks ja viia neid tulemusi jõulisemalt koolidesse.

Kirsti Melesk (MKM) rõhutas, et karjäärinõustamine ei tohi piirduda üksikute nõustamiskohtumistega, vaid peab hõlmama laiemat karjääriteadlikkuse kujundamist, sealhulgas ettevõtete külastusi, malevaid ja kokkupuudet reaalse töömaailmaga.

Ülle Matsin tänas MKMi koostöö eest. Lisas, et koolides nähakse karjäärinõustamist sageli koolivälise teenusena, tegelikult peaks see olema lõimitud kogu õppeprotsessi ning toetama nii õppijaid kui ka õpetajaid nende igapäevases töös. HTM koos Harno ja Töötukassaga on käinud sel õppeaastal ka piirkondades kohapeal kohtumas õpetajate ja juhendajatega, et teadlikkust teenustest kasvatada.

Heilo Altin (Teadushuvihariduse Liit) rõhutas inseneride järelkasvu strateegilist tähtsust Eesti majanduse ja ka julgeoleku seisukohalt ning leidis, et huvi loodusteaduste ja tehnoloogia vastu tuleb kujundada juba varases eas, mida tõi esile ka inseneriakadeemia auditi raport. Ta küsis, kas ministeeriumil on plaanis luua loodus- ja täppisteaduste või MATIK-valdkonna laiem ja süsteemsem strateegia.

Renno Veinthal kinnitas vastuseks, et MATIK-strateegia on tõesti koostamisel ning mustand jõuab lähiajal laiemasse kaasamisse. Tema sõnul on eesmärk kujundada pikaajaline ja süsteemne lähenemine, mis hõlmab nii haridussüsteemi eri tasandeid kui koostööd kohalike omavalitsustega.

Kärt Kaasik Aaslav (EÜL) küsis kriisivalmiduse ja julgeoleku seoste kohta kõrgharidusega. Kas on plaanis midagi õppetunniks võtta, nt Ukrainast?

Renno Veinthal kinnitas, et HTMil on plaan võtta initsiatiiv ja pakkuda platvormi, mille abil kõrgkoolidel tekib võimalus luua oma tegutsemisväljal piisav valmisolek kriisiolukorras toimimiseks.

2. 2028-2034 perioodi EL struktuurivahendite riigipaani koostamine ja haridusvaldkonna reformipaketid:

Triin Laasi-Õige sidus teise päevakorrapunkti eelmise aruteluga, rõhutades, et 2025. aasta tulemused ja tuvastatud probleemid ei ole eraldiseisev tagasivaade, vaid mh otsene sisend järgmise rahastusperioodi valikutele. Tema sõnul on uue riigiplaani koostamine koht, kus tuleb otsustada, milliseid probleeme lahendada süsteemselt ja millistest senistest praktikastest võiks olla vaja loobuda. Ta rõhutas, et uuel perioodil ei ole realistlik jätkata senise „kõike natuke“ loogikaga ning HTMi ettepanekud on teadlikult koondatud suuremateks tervikpakettideks.

Anu Lihtmaa (HTM) andis ülevaate EL rahastamisperioodi 2028–2034 riigiplaani raamistikust ja HTMi rahastamisetepanekutest. Ta selgitas, et uuel perioodil koondatakse mitmed varasemalt eraldiseisvad poliitikaraamistiku sambad (fondid) ühtsesse riiklikku partnerluskavasse ning Eesti käsutusse jõudev rahaline maht on esialgsete hinnangute järgi üpris suur, kuid veel lahtine. Anu rõhutas, et ministeeriumite esitatud ettepanekute kogumaht ületab saadaolevaid vahendeid kolme ja poole kordselt, mistõttu on vältimatu valikute tegemine. HTM on tema sõnul liigendanud oma ettepanekud kaheks suureks temaatiliseks paketiks. Esimene keskendub noorte terviklikule toetamisele hariduses püsimiseks ja eneseteostuseks ning teine teadmiste ja tulevikuoskuste kujundamisele, et vähendada oskuste ja tööturu vajaduste vahelist lõhet ning suurendada tootlikkust.

Esimese paketi keskmeks on nn „lekkiv haridustoru“ – olukord, kus märkimisväärt osa noori katkestab haridustee või ei jõua edasi keskhariduseni. Pakett hõlmab sekkumisi varase märkamise võimekuse parandamiseks, haridusjuhtimise tugevdamiseks, Rajaleidja rolli ümberkujundamiseks, hariduse digiloo loomiseks, tugimeetmeteks raskustes haridusasutustele, koolide ja noorsootöö koostöö tugevdamiseks ning huvihariduse parema kättesaadavuse tekitamiseks, arvestades sealjuures sotsiaalmajanduslikku ebavõrdsust. Teise paketi puhul keskendus Anu oskuste arendamisele kogu elukaare lõikes. Ta kirjeldas kutse- ja kõrghariduse tihedamat sidumist töömaailmaga, kutseõppekeskuste loomist, paindlike õpiteede arendamist, täiskasvanuhariduse paremat sihistamist, oskuste prognoosimise ja andmepõhiste tööriistade kasutuselevõttu ning teadus- ja arendustegevuse senisest tugevamat suunamist praktilistele ühiskondlikele ja majanduslikele eesmärkidele. Ta rõhutas, et fookus on süsteemsetel muutustel, mitte üksikute projektide või teenuste rahastamisel.

Küsimused ja arutelu:

Heilo Altin küsis täpsustavalt huvihariduse rahastamise kohta, viidates ettepanekule liikuda kaardipõhise või isikustatud toetuse mudeli suunas. Teda huvitas, kuidas selline lahendus praktikas toimiks.

Heili Griffith selgitas, et nn kaardipõhine huvihariduse rahastamise mudel on analüüsi- ja ettevalmistusfaasis. Tema sõnul tähendab see põhimõtteliselt noorele suunatud nõuabehindude toetust, mille kasutusotsus sünnib noore enda ja pere valiku kaudu ning mille vastutav rakendustasand oleks omavalitsus. Ta rõhutas, et selline mudel eeldab kohalike omavalitsuste valmisolekut ja aktiivset rolli ning seetõttu nähakse esimeses etapis ette selle piloteerimist, mitte kohustuslikku üleriigilist rakendamist.

Aule Kink tõstatas Rajaleidja keskuste rolli ümberkujundamise teema, küsides, kas enne ulatuslike muudatuste kavandamist on ka plaanis põhjalikult analüüsida seni toimunut, sh kas spetsialistid on ikka õigel moel rakendatud jne. Ta viitas varasematele kogemustele ja küsis, kas Rajaleidja praegune töökorraldus toetab koole piisavalt või on teenus muutunud liialt bürokraatlikuks.

Vallo Koppel vastas, et Rajaleidja ümberkujundamine ei saa kindlasti toimuda ilma eelneva põhjaliku sissevaateta. Tema sõnul on plaanis hinnata nii teenuse sisulist toimimist kui ka spetsialistide rollijaotust, enne kui liigutakse edasi suuremate muudatustega. Ta rõhutas, et ehkki senisel moel jätkata ei saa, tuleb kindlasti enne suurte ümberkorralduste läbiviimist korralikult nende mõju analüüsida.

Aule Kink lisas kommentaarina, et nõrgemate koolide toetamise programm, kus ülikoolid on kaasatud arengupartneritena, on seniste kogemuste põhjal väga tõhus, kuid hõlmab seni liiga väikest hulka koole. Ta leidis, et just sellised süvasekkumised väärisksid uuel perioodil senisest suuremat tähelepanu ja rahalist mahtu.

Triin Laasi-Õige: siin ongi vajalik koostöökoht teiste osapooltega ja analüüside tegemine edasiste suundade valikuks, arvestades käimasoleva perioodi õppetunde. Põhimõte on, et me ei kanna edasi ühtegi praktikast täies mahus. See on suur väljakutse, sest meie suured poliitikavaldkonnad on seotud välisvahenditega ja väljumisstrateegia eeldab valikuid. Selleks jällegi on väga oluline andmepõhine vaade.

Jane Marmor (KLIM) tõstatas küsimuse koolivõrgu korrastamise ja taristuinvesteeringute kohta, keskendudes hoonete ressursitõhususele ja kliimakindlusele. Ta küsis, kas kavandatavate meetmete puhul vaadatakse hoonete elukaart tervikuna, sh ressursitõhusust laiemalt, sisekliima kvaliteeti ja materjalide ringsust, mitte ainult energiatõhususe näitajaid.

Henry Kattago (HTM) vastas, et haridustaristu arendamisel jälgitakse mitut aspekti paralleelselt, ennekõike on uute hoonete puhul võetud neid arvesse. Tema sõnul on HTM-i portfellis suur hulk hooneid, mille puhul suurimaks väljakutseks on olemasoleva taristu korrashoid ja mõistlik kasutamine. Ta rõhutas vajadust vähendada ruutmeetrite hulka keskmisena õppija kohta ning tõdes, et kuigi kõik soovitud kliima- ja keskkonnanõuded on sisuliselt arvesse võetud, piirab investeeringute ulatust eelkõige rahaline võimekus. Lausalist renoveerimist käivitada ei suuda, uusi hooneid ka enam väga juurde ei tule. Proovikivi on olemasolevat olemist korrastada, portfellis on üle 470 objekti.

Renno Veinthal: on ka hulgaliselt teiste ministeeriumide (sh KLIM) investeerimisettepanekuid, mis potentsiaalselt avalike hoonete, nt koolide energiatõhusust võiksid adresseerida.

Annikki Aruväli tõstatas noortevaldkonna, sh huvihariduse pikemaajalise rahastuse teema strateegilisest vaatenurgast. Ta viitas riigieelarveliste huvitegevuse toetuste vähenemisele ning märkis, et see võib luua ajutise, kuid sisuliselt olulise tühimiku KOVide huvitegevuse rahastamises enne, kui uued süsteemsed lahendused jõustuvad. Küsimus, kas ESF hakkab seda vahepeal asendama? Tema hinnangul vajab noortevaldkond selgemat pikaajalist finantsloogikat, eriti arvestades kavandatavaid seadusmuudatusi ja KOVidele tekkivaid kohustusi.

Heili Griffith tõdes, et see ongi praeguses riigi kärpeolukorras väga keeruline küsimus.

Vallo Koppel rõhutas vastuseks, et kohalikel omavalitsustel on noorte huvitegevuse korraldamisel roll ka praegu ning riigi sekkumised peaksid eeskätt ergutama kohalikke lahendusi, mitte asendama KOVide vastutust. Tema sõnul on lahendused, kus kohtuvad riiklik tugi ja kohalik rahastus, kõige realistlikum tee edasi.

Triin Laasi-Õige võttis arutelu kokku märkides, et noortevaldkonna rahastuse küsimus on üks keerulisemaid ning nõuab teadlikku üleminekut välisvahendite põhistelt lahendustelt jätkusuutlikumale mudelile, st riigi ning omavalitsuse jagatud vastutusele. Ta tunnistas, et vastuseid ei ole veel kõikidele küsimustele, kuid rõhutas vajadust kasutada uut rahastusperioodi lahenduste katsetamiseks ja nende mõju hindamiseks, eriti huvihariduse ja varase sekkumise puhul. Siis saame ka omavalitsusele anda ette mudelid, mis töötavad ja millel on mõju. Sama olukord on nt täiskasvanuhariduse rahastamises jne.

Annikki Aruväli esitas HTMi kaalumiseks ettepaneku – kuna KOVi huvihariduse korraldus on lai ja hägune mõiste, siis võiks ehk olla mõistlik anda see raha tulubaasi üle viivitusega ehk siis, kui noortevaldkonna seadus hakkab kehtima ja KOVile tekivad selged kohustused ja miinimumnõuded. Kohe tulubaasi andes on risk, et valdkonna rahastuses võib tekkida auk, teisest küljest vastutuse ära kukkumine.

Raul Aron (ETKL, kommentaar vestlusaknas): Minu meelest on HTMi riigiplaani tegevused väga hästi valitud ja sisustatud. Hea kui kõigi eeltingimuste raamidesse need annab ära mahutada. Kahtlustan, kas andmepõhise seire ja juhtimissüsteemi rahastus pole planeeritud liiga väiksena ja kas lisaraha sinna võiks tulla keskhariduse riigi kätte koondamise arvelt (kuigi ka selle tegevussuunaga olen väga nõus).

Anne Kivimäe tunnustas lõpetuseks HTMi sellise reformikava planeerimise eest, kus just noor on nii nähtavalt toodud keskmesse, sh tema eneseteostuse ja tervikliku arengu toetamine. Samuti tunnustas ta andmepõhise vaate tähtsustamist prognoosimiseks, millest on suur puudus. Loomulikult, noortevaldkonda võiks minna veel palju rohkem raha, aga see põhimõtteline positsiooni võtmine poliitika tasandil on kaalukas. Küsimus puudutas aga teadust, kus praktiliste uuringute esiletõstmine on tähtis, aga ettepanekute sõnastuses rakenduskõrgkoolid ei paista olevat sihtrühmaks. Seda võiks ikkagi kaaluda.

Renno Veinthal kinnitas, et rakenduskõrgkoolid saavad teadustoetust, ka praegu nt ASTRA+ meetmes on nad üheks sihtrühmaks. Kuidagi pole olnud kavatsust neid tegevusi kitsendada ainult teadusasutustele ja ülikoolidele. Vaatame sõnastused üle.

Ühtlasi tuletas Renno kõigile meelde, et tasub aeg ajalt teha reaalsuskontroll ja meenutada, et hetkel on ettepanekuid 3,5 korda rohkem, kui reaalselt jagatavaid vahendeid. Kõik unistused ilmselt ei teostu.

3. Haridus- ja noortevaldkonna arengukavade vahehindamine

Keit Parts tutvustas haridusvaldkonna arengukava vahehindamise lähtekohti, rõhutades, et hindamise eesmärk ei ole üksnes aruandekohustuse täitmine, vaid selge sisendi andmine strateegilisteks otsusteks. Tema sõnul tuleb hinnata, kas arengukava senised eesmärgid vastavad jätkuvalt muutunud keskkonnale ning kas mõningad uued üleilmsed hariduse trendid vajavad tugevamat käsitlemist. Ta kutsus juhtkomisjoni liikmeid üles andma sisendit selle kohta, millistele arengukava eesmärkidele ja meetmetele peaks vahehindamine ennekõike

keskenduma, sest kõike lausaliselt hinnata ei ole otstarbekas. Neid ettepanekuid saame kasutada aasta teises pooles lähteülesande koostamiseks.

Heili Griffith selgitas lühidalt noortevaldkonna arengukava vahehindamise loogikat, märkides, et see toimub tihedas seoses käimasoleva ESF-perioodi hindamisega. Tema sõnul võimaldab see vaadata tervikpilti: kuidas arengukava eesmärgid ja välisvahenditega rahastatud meetmed üksteist toetavad ning kus esineb lünki või kattuvusi.

Triin Laasi-Õige lõpetas koosoleku üleskutsega juhtkomisjoni liikmetele esitada ka kirjalikku tagasisidet ja ettepanekuid pärast koosolekut.

(allkirjastatud digitaalselt)
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
protokollija